

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ในสังคมนะ ในสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว ในสังคมนะ แล้วเราเกิดมาในสังคมนั้น คุณติ เวลา
ปลามันเกิดมาในน้ำนะ ถ้าน้ำเสีย ปลามันจะดำรงชีวิตในน้ำนั้นไม่ได้ เราเกิดมาในสังคมนั้น เวลาเรา
ย้อนกลับไปดูมงคลชีวิต ๓๘ ประการ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺทิตาณญจ เสวนา ไม่คบคนพาลนะ กับ
เกิดในประเทศอันสมควร แม้แต่เกิดในเมืองไทย เมืองไทยเราเองเป็นเมืองพุทธ คำว่าประเทศอัน
สมควรนะ คือสังคมนะเย็นเป็นสุขใจ สังคมนะเย็นเป็นสุขจากภายนอก สังคมนะเย็นเป็นสุขจาก
ภายใน ภายนอก-ภายในนะ ภายนอกหมายถึงสังคมนะเย็นเป็นสุข เกิดในประเทศอันสมควร ถ้าเกิด
ในประเทศอันสมควร พวกเราเกิดในประเทศอันสมควร

ถ้าเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ นะ ได้ท่องเที่ยวไปทั่วโลกนะ จะกลับมาเมืองไทย จะเห็นคุณค่าของ
ประเทศชาติมาก เพราะประเทศชาตินะ มันมีทรัพยากรที่เราดำรงชีวิตได้อย่างสุขสบายเลยละ
ทรัพยากรในประเทศเรานั้นดำรงชีวิตได้สุขสบายนะ

คุณติ เวลาธุรกิจบริการ คำว่าบริการ คือเขาใช้สอย แต่ปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ คือเครื่อง
ดำรงชีวิต ปัจจัย ๔ ของชีวิต แล้วประเทศอันสมควร ประเทศอันสมควรจากภายนอก ประเทศอัน
สมควรจากภายใน ภายในหมายถึงว่าเกิดมา เกิดในเมืองไทย เกิดในประเทศอันสมควร แต่เราพบ
พระพุทธศาสนา ลัทธิศาสนาอื่นเราก็เชื่อตามกันไปอย่างนั้นนะ มันสมควรกับชีวิตใหม่ ชีวิตของเรา
มีคุณค่า มีคุณค่ามากๆ เลย ประเทศอันสมควรนะ เรามีความร่มเย็นเป็นสุขจากภายนอก

เวลาสังคมมีความวิกฤต เขาต้องการคนกล้า คนกล้าหาญนำสังคมนั้นพ้นจากวิกฤตอันนั้นไป
ความกล้าหาญ กล้าหาญจากสิ่งกระทบสังคมนะจากภายนอก ความกล้าหาญจากหัวใจของเรา หัวใจนะ

ใครมีอำนาจ ใครเป็นผู้นำนะ ถ้าอำนาจนั้นใช้ในทางที่ผิด นี่อำนาจทำให้ได้ผลประโยชน์ ถ้ามันไม่กล้าหาญทางจริยธรรมไง ถ้ากล้าหาญทางจริยธรรมนะ ทำให้ประเทศชาติมีความร่มเย็นเป็นสุข จะเป็นรัฐบุรุษ จะมีชื่อในประวัติศาสตร์ กษัตริย์ เป็นกษัตริย์ในแว่นแคว้นเฉยๆ ถ้าเป็นจักรพรรดิ จักรพรรดิมันรวบรวมแว่นแคว้นขึ้นมาให้สมานสามัคคี

การสามัคคี คุณดูอย่างทางตะวันตกเขาล่าอาณานิคม เขาว่าประเทศป่าเถื่อน ไม่มีวัฒนธรรม ประเพณี แต่เวลาสมัยโบราณ สมัยจีนที่มีเรื่องอำนาจ ซ้ำปกป้องเขาไปก่อน โคลัมบัสอีกนะ แต่เขาไปแบบพระเจ้าอโศกนะ เขาไปแบบทูต ไปแบบสัมพันธไมตรี เขาไม่ได้ไปยึดครอง เขาไม่ยึดครองของเขานะ เพราะใจเขาสูงส่ง แต่เรามองคุณค่ากันไม่ออกไง ถ้าความสูงส่งของหัวใจ กล้าหาญในจริยธรรม เพราะเราเป็นคนที่จะได้ประโยชน์หรือไม่ได้ประโยชน์ แต่เราก็มีความกล้าหาญของเรา เพื่อผลประโยชน์กับสังคม นี่ความกล้าหาญจากภายนอก

เหมือนในปัจจุบันนี้ ถ้าเรามีการพัฒนาๆ เราจะให้อาชีพเขาหรือเราจะให้อาหารเขาละ คุณให้เราให้ผักหญ้าเขานะ เขากินกันก็หมดไป ถ้าเราสอนให้เขาปลูกผักปลูกหญ้า ที่นี้เขาสอนปลูกผักปลูกหญ้า มันต้องใช้เวลาใช่ไหม มันต้องใช้เวลา ต้องสอนให้เขามีความรู้ เทคโนโลยีคือความรู้ของเขา ความรู้ในการทำมาหากิน ประเทศชาติมันจะมั่นคง ถ้ามันคง มันมาได้ช้านะ แต่ถ้าจะเอากันสะดวกสบาย เอาความง่ายง่าย เอาเหตุการณ์เฉพาะหน้า เหตุการณ์เฉพาะหน้าเพื่อต้องการชื่อเสียง ลาก ยศ ลักการะ

โมฆบุรุษตายเพราะลาก เขาสรรเสริญนินทา การสรรเสริญนี่ก็เป็นลากอันหนึ่ง นี่ต้องการเราเองเรารู้นะ เด็กมันก็รู้นะ ความดีความชั่วนะ สุนัขให้อาหารมันกินมันยังพอใจเลย มันยังรู้จักบุญคุณเลย เราให้อะไรเขา เขารู้ทั้งนั้นนะ การเสียสละ รู้ทั้งนั้นนะ แต่ถึงนั้นมันเป็นประโยชน์กับเขาหรือไม่เป็นประโยชน์กับเขาละ การให้มันเป็นกาลเทศะ กาลเทศะของเด็กเป็นอย่างหนึ่ง กาลเทศะของผู้ใหญ่เป็นอย่างหนึ่ง กาลเทศะ สมควรของเขาไหม ถ้ามันสมควรของเขา

เราเป็นผู้นำของเขา เราสมควรที่จะให้เขาทำอย่างไร เราสมควรที่จะให้เขาไปทางทิศทางไหน คำว่า ผู้นำ พระพุทธเจ้าบอกนะ คนเราไม่ใช่ดีเพราะการเกิด ไม่ได้ดีเพราะเป็นเศรษฐี ไม่ได้ดี

เพราะมีอำนาจวาสนา ดีเพราะการกระทำ คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด ดูพราหมณ์สิ เขามีพราหมณ์ มีกษัตริย์ มีแพศย์ มีสุทร แล้วตายตัว แต่ถ้าคนเราเกิดมาในสถานะไหนก็แล้วแต่ แต่มันทำคุณงาม ความดี มันดีที่การกระทำ คนเรามันจะดีชั่ว มันอยู่ที่การกระทำ นี่การกระทำจากภายนอก

ดูคนขยันหมั่นเพียร คนเรามีหลักการ มีวิริยะอุตสาหะ มันจะขยันหมั่นเพียร มันจะประกอบ สัมมาอาชีพะ แล้วมันเป็นเรื่องของกรรม กรรม ถ้าทำแล้วจึงหะ โอกาสมันเป็นของเรา มันก็เป็น ถ้า ไม่มีจึงหะ ไม่มีโอกาสของเรา เราก็มีความหมั่นเพียรของเรา มันต้องมีความหมั่นเพียรเป็นธรรมดา เพราะหมั่นเพียรนี่คือโอกาสนะ จึงหะและโอกาสของเรา เราต้องทำของเรา ถ้ามีจึงหะ โอกาส เรา ทำของเรา แล้วเรารู้สภาวะแวดล้อมว่าจะเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ มันเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ ไม่ได้ นี่วาสนาของคน

ดูสิ ดูลูกเราสิ เกิดมาแต่ละยุคแต่ละกาล คนนี้เกิดมาทรัพย์ากรมหาศาลเลย คนนี้เกิดมาแล้วมี ความขัดแย้งในครอบครัว นี่เกิดมาจากพ่อแม่เดียวกัน คนเกิดมาจากพ่อแม่เดียวกัน วาสนายังไม่ เหมือนกันเลย ถ้าพ่อแม่มีความร่มเย็นเป็นสุข ลูกจะมีความสุขมาก พ่อแม่มีทรัพย์ากรร่อยหรอไป ลูกเกิดมาไม่เหมือนกันแล้ว พ่อไม่เหมือนกัน นี่คือวาสนาของเขา แต่ลูกของเรา เราก็รัก เหมือนกันนะ เป็นวาสนาของเขาแล้วเราก็ต้องพยายามเกื้อกูล เพราะเลือดเนื้อเชื้อไข โഴ้ทองคล้อง ใจ โลกเขาว่ากัน

แต่ในศาสนาว่าการครองเรือนคือการครองระหว่างคู่สามีภรรยา ระหว่างพ่อกับแม่ เวลา ครองเรือนขึ้นมา ลูกคนหนึ่งก็อีกเรือนหนึ่งแล้ว เรือนหนึ่งคือหัวใจใจ การครองเรือนคือการช้จุง ใจ การช้จุงใจให้คนของเราในทางที่ดี แล้วเราจะช้จุงใจเขา เรามีอะไรช้จุงเขา นี่มีดบอด

ศาสนาอะไร ศาสนาก็คือพระนั่นไง พระเป็นตัวละคร นี่ศาสนบุคคลนะ ศาสนาคือ ความสุขความทุกข์ในใจของเรา ศาสนาคืออริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค.. ทุกข์มันเป็นสัจจะ ความจริง สัจจะความจริงจากภายนอก ดูสิ เวลาขาดแคลนทรัพย์ากรมันก็มีความสุขอันหนึ่ง เวลา ทรัพย์ากรสิ้นฟ้าเลย เป็นทุกข์เป็นร้อนกับมันนะ ต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ ต้องเก็บรักษา เป็นความทุกข์ อีกแล้ว นี่ว่ามีทรัพย์สินเงินทองแล้วจะมีความสุข มันก็ไม่เห็นสุขสักที เวลามันจะมีความสุข มันมี

ความสุขมาจากไหน ความสุขมันเข้าไปถึงใจเราด้วยคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ถ้าใครกล้าหาญ
กล้าหาญทางศีลธรรม จริยธรรม โลกเขาจะติเตียนขนาดไหน โลกติเตียนนะ

คูติ เวลาคนออกบวช.. โอ๊ย.. ไม่สู้ตั้งคม คนนี้ไม่เข้มแข็ง คนนี้หลบหลีก ไม่เป็นคนจริง คน
จริงอย่างนั้นมันจริงเพื่ออาบเหงื่อต่างน้ำไง แต่เวลาจริงในการออกบวช ในการเห็นภัยในวัฏสงสาร
นะ ความจริงของเรา นั่งสมาธิภาวนาเพราะเอาชนะใจของเราไง เราแพ้ชนะ คูติ การแพ้ การชนะ
กันนะ ชนะสงครามคุณด้วยล้านสร้างเวรสร้างกรรม คนที่แพ้จะต้องมีการเจ็บปวด มีการขัดข้องใจ
เป็นธรรมดา การชนะคะคานจากข้างนอกมีเวรมีกรรมตลอดเลย แต่การชนะกิเลสเป็นบุญล้วนๆ เลย

เพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเป็นความไม่จริง เพราะมันยุแห่ ยุแห่ให้เราทำ เรา
ต้องการ เราปรารถนาสิ่งใด มันยุแห่ให้เราแสวงหา พอแสวงหาด้วยความดี ถ้าทำดี ความอยากที่
เป็นดีมันเป็นมรรค คือเราทำแต่สิ่งที่ดี ถ้ามันยุแห่ไปในทางที่ไม่ดี เราได้มาแล้ว สิ่งที่ได้มาทั้งดีและ
ไม่ดี แล้วเราทำขึ้นมาแล้ว ผลใครเป็นคนรับ กิเลสนะ ตัดหาความทะยานอยากใครเป็นคนรับ ก็
หัวใจเป็นคนรับไง เพราะความคิด เจตนามันมาจากใจ เวลาทำผลตอบสนอง สิ้นสุดกระบวนการ
แล้ว ใจก็เป็นผู้รับ ดีและชั่ว ถ้ากิเลสมันยุแห่ให้เราแสวงหาแล้วผลใครรับล่ะ ผลก็ใจรับ แต่ว่า
เรามีสติสัมปชัญญะของเรา เรายับยั้งมัน สิ่งที่ดี สิ่งที่ดีดี เรามาแสวงหาสิ่งที่ดี เราต้องเหยียบคันเร่ง
นะ แต่เหยียบไม่ออก เหยียบคันเร่งไปไม่ได้

เราจินตนาการอริยภูมิไม่ได้ เราจินตนาการไม่ออกนะ นิพพานเป็นความว่าง สิ่งใดๆ เป็น
ความว่างก็ว่าง อากาศก็ว่าง ในคุ่มในไผ่ก็ว่าง ว่างแบบนี้ว่างแบบจินตนาการ แบบเราคาดหมายได้
ผู้ใดค้นเดาธรรมจะได้ธรรมะค้นเคา.. ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันเป็นสัจจะความจริงของ
มัน มันสิ้นสุดกระบวนการของมันอย่างไร มันปล่อยวางอย่างไร จิตมันปล่อยวางอย่างไร ปล่อยวาง
สิ่งที่เป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยากที่มันขับไส เวลามันขาดออกไป พอมันปล่อยวางไป สิ่งของมัน
ขัดแย้งอยู่ในหัวใจมันไม่มี มันโล่งโงงอย่างไร ความโล่งโงงของมันต้องมีเหตุมีผล มีที่มาที่ไปสิ ถ้า
ไม่มีที่มาที่ไป อริยสัจมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร สัจธรรม อริยสัจธรรม มันจะเป็นจริงมันต้องเป็นจริง
จากการกระทำของเรา มันต้องรู้เห็น ต้องจริง นิพพานสอนสอนอย่างนี้

ไม่ใช่ศาสนาเป็นจินตนาการว่างๆ ว่างๆ เราจินตนาการอริยมุมิไม่ได้ แต่เราจินตนาการสิ่งที่เราเคยเกิดเคยตายมาได้ เรามีข้อมูลในหัวใจ เพราะจิตทุกดวงเคยเกิดเคยตายในนรก สวรรค์ ในอเวจี ในวิภูฏะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ จิตทุกดวงเคยผ่านมา เพราะจิตทุกดวง.. จุดเริ่มต้นมาจากไหน จุดจบกระบวนการของจิตมันไปจบที่ไหน แล้วกระบวนการของจิตมันหมุนมาตลอด สิ่งที่หมุนมามันมีข้อมูลของมัน เพราะมันเคยไปตกสถานะนั้น เราไปเคยยืนสถานะนั้น มันก็มีข้อมูลในใจนั้นมา จินตนาการทั้งหมดนะ สวรรค์เป็นอย่างนั้น นรกเป็นอย่างนั้น ผิเป็นอย่างนั้น จินตนาการไปแล้วก็กลัวนะ เขียนเสือแล้วก็กลัว กลัวมาก ขนลุกขนพอง นี่หลอกตัวเองนะ คูกิเลสมันหลอกตัวเองสิ

แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราคาดหมายอะไร ไม่ได้เลย คาดหมายสิ่งใดไม่ได้เลย แต่พอจินตนาการ ฟังธรรมขึ้นมา จินตนาการมันก็เป็นธรรมะคันเดา แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราตามความเป็นจริง นี่เข้มแข็งทางจริยธรรมจากภายใน คือไม่เชื่อมงคลตื่นข่าว ไม่เชื่อสิ่งใดๆ ไม่เชื่อความยุแหย่ของกิเลส ไม่เชื่อความเห็น ปัญญาที่เกิดขึ้น ไม่เชื่อทั้งนั้น.. พระพุทธเจ้า กาลามสูตร กาลามสูตรมันอยู่ตรงนี้ กาลามสูตรไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อแม้แต่พระพุทธเจ้าพูด ไม่ให้เชื่อๆ เพราะความเชื่อแก่กิเลสไม่ได้ ให้เกิดความจริง ความจริงคือจิตสงบ ให้มันสงบขึ้นมาคือความจริง

สงบเป็นอย่างนี้ สมาธิเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ว่างๆ ว่างๆ.. ว่างๆ มันเป็นคำพูดนะ นี่มันว่างทั้งนั้นนะ ว่างแล้วได้อะไรขึ้นมา นึกสิ จินตนาการว่าคนมีเงินเต็มกระเป๋าเลย แล้วมีเงินจริงไหม นี่ฉันมีเงินฉันเป็นเศรษฐี ฉันจะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ แต่ไม่ได้เลย เพราะเงินไม่ใช่ของเรา แต่ถ้ามันมีจริงขึ้นมานะ เพราะเราหาอยู่หากินหรือเราได้มรดกตกทอด ได้สิ่งใดมาก็แล้วแต่ เป็นทรัพย์ากรของเรา เป็นเงินของเรา เงินในกระเป๋าเรามีเต็มๆ มันอุ่นใจ แล้วจะเดินไปที่ไหน จะใช้จ่ายอย่างไรมันพร้อมที่จะใช้จ่าย.. จิต ถ้าเป็นสมาธิ ว่างๆ ว่างๆ มันต้องมีคุณภาพอย่างนี้ มันมีคุณภาพเพราะจิตที่มันมีกำลังของมัน มันรับรู้สติกของมัน มันรู้ คนรู้ตัวเองนะ คนกินอิมหันำสำราญจะไปที่ไหนมันจะทุกข์ร้อนอะไรไหม คนหิวกระหายนะ ว่างๆ แต่งงนะ งงมาก มีความวิตกกังวลในใจ ว่าง...แต่ไม่รู้อะไรเลย นี่จินตนาการว่าเงินของเรา

แต่ถ้าเป็นสมาธิจริงๆ นะ มันมีความสุขของมัน ถ้าไม่มีความสุขของมัน ทำไมคนติดสมาธิคิดว่าสมาธิเป็นนิพพานได้ละ ทีนี้สมาธิ คนติดแล้วถึงเป็นนิพพานได้เลย แล้วถ้าเราไม่ติดมัน เพราะ

เรามีสติสัมปชัญญะ เราใคร่ครวญของเรา ย้อนกลับมาได้ เพราะผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นได้ทั้งสมณะ เป็นสมาธิก็ได้ เป็นวิปัสสนาก็ได้ ถ้าเป็นสมณะนะ คำพูดมันบอก คำถามนะ เวลาถามพระนะ ฟังนะ ฟังออก มันเป็นสมณะเพราะอะไร เพราะมันปล่อยวางเข้ามาๆ มันไม่มีการกระทำ สอนให้เขาปลุกผักปลุกหญ้า สอนให้จิตนี้มีการกระทำวิปัสสนาญาณ ไม่ใช่เอาอาหารไปแจกเขา

นี่แจกเขา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ใหม่ เป็นสาธารณะใช้ใหม่ เราศึกษากันมาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดนะ ของเขาให้ ของให้ ของยืม แล้วเขาให้มายืมมา กินเข้าไปก็หมด เขาให้มา ให้ความชุ่มชื่นมา เพราะเราเกิดในพระพุทธศาสนา ให้นี้เราศึกษามารู้จักกรรมมา เข้าใจมา รู้จักมา นี่ให้มา แต่ทำไม่เป็น ปลุกผักปลุกหญ้าไม่เป็น ถ้าปลุกผักปลุกหญ้าเป็น มันจะมีผักมีหญ้ากินตลอดชีวิต มีกินตลอดไป เพราะเรามีผักมีหญ้า เรามีเมล็ดพันธุ์พืช เรามีดินเรามีน้ำ เราทำได้ตลอดไป แต่ของเขาได้มา มันได้ผักได้หญ้ามา แล้วปลุกที่ไหนก็ไม่รู้ เพราะยื่นมาจากตำรับตำรา

สิ่งที่มีการกระทำ กล้าหาญนะ กล้าหาญจากข้างนอก เรามีจุดยืนของเรา ใครจะมาชักนำเราไปในทางที่ผิดไม่ได้ เราจะต้องเข้ากับความต้องการ ต้องมีหลักยึด กล้าหาญในจริยธรรมจากภายใน ผิดไม่เอา ถ้าผิดเราเอานะ เวลาเราร่วมมือไปกับเขา นะ ไปกับความผิคนะ เวลาเกิดก็เกิดเป็นสายบุญสายกรรมกัน ไป ถ้าเราร่วมมือกันทางที่ถูก เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดออกมา คุณเชื่อพระเชื่อเจ้ามีแต่ขาดทุน ขาดตกบกพร่อง ต้องเสียสละตลอดเวลาเลย ถ้าเชื่อไปทางนั้นเราได้ทรัพยากร เขาจะแจกเขาจะให้.. ของหยาบๆ นี่เราไปรับมา แต่มันให้ผลยะอะนะ เวลาโยมทำบุญโยมใส่บาตรมา สิ่งนี้มันเป็นวัตถุนะ แต่คุณค่าของใจที่เสียสละออกไป แล้วถ้าเรามีจุดยืนของเรา เรามีความชุ่มชื่นของเรา นี้บุญ

เวลาทำบุญกุศลมันอยู่ที่ปฏิภาณ ผู้ให้ คุณี เวลาเราเคารพนบถนอบ เรายกสิ่งนั้นจรดขึ้นบนศีรษะของเรานะ เราอธิษฐานของเรา แล้วเราใส่บาตรไป พระภิกษุไม่เป็นก็บอกว่าคำคำไรเกินควร...ไม่! ไม่ใช่คำคำไรเกินควร นี่เป็นข้อเท็จจริงในเรื่องของจิตวิญญาณ ในเรื่องของอริยสัจ ในเรื่องของความจริง เราปรารถนาได้ ตั้งเป้าได้ เรายกสิ่งวัตถุที่เราแสวงหามาด้วยน้ำเหลืองขึ้นบนศีรษะแล้วอธิษฐานเอาานิพพานเลย! ไม่คำคำไรเกินควร เพราะเรื่องของจิต คุณจินตนาการมันได้ครอบโลกธาตุ

จิตที่มันตั้งเป้าหมายไว้สูงส่งขนาดไหน มันจะเข้าถึงเป้าหมายนั้น เวลาเราตั้งเป้าหมาย เราก็ไม่กล้าตั้งเป้าหมายเลย นี่เวลาตั้งเป้าหมาย อยากเป็นเศรษฐี อยากเป็นคนมีดั่งค์ แต่ไม่กล้าตั้งเป้าหมาย ไม่กล้ากระทำ แล้วจะไปถึงจุดนั้นได้อย่างไร มันไปถึงจุดนั้นไม่ได้ แล้วศาสนาตั้งเป้าไว้ถึงที่นั่น แล้วเราไม่ตั้งเป้า.. คำกำไรเกินควร นี่กิเลสมันตัดแข็งตัดคา

แล้วพระก็บอก ผู้ที่ทำบุญแล้วอธิษฐานอยากได้ คำกำไรเกินควร คำกำไรเกินควรนั้นมันเป็นเรื่องธุรกิจ ไอ้ที่มันเรื่องศีลธรรม จริยธรรม มันจะเอาอะไรมา คำกำไรเกินควร มันเป็นเรื่องอำนาจวาสนาของใจที่ใจมันสามารถสัมผัสได้ทั้งนั้นนะ ไม่มีอะไรเกินควรหรอก ตั้งเป้าถึงที่สุดเลย แล้วเราทำถึงเป้าไม่ถึงเป้านี่อีกเรื่องหนึ่ง ไอ้คำกำไรเกินควรนะ มันเรื่องของกิเลสนะ ทำบุญก็ไม่กล้าทำ พอทำบุญขึ้นมาก็เราเสียสละ เราเป็นผู้ที่เสียออกไปแล้วไม่ได้อะไรมา วัตถุประสงค์ของนะ ทั้งไว้มันก็เสียหายทั้งนั้นนะ แต่น้ำใจของคนนะ ความสัมผัสของสิ่งที่เป็นบุญกุศลซึ่งเป็นอำนาจวาสนาบารมี มันจะติดตัวนี้ไป เกิดดีในสิ่งที่ดีจะเป็นประโยชน์กับเรานะ

ถ้าเรามีจุดยืนของเรา ในพุทธศาสนาอย่าเชื่อสิ่งใดโดยมงคลตื่นข่าว ไม่เชื่อสิ่งใด พระโศคาบันจะไม่เชื่อลัทธิอื่นเลย จะมีความเชื่อมั่นในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์.. พระธรรมคือสังฆธรรม วิทยาศาสตร์ก็บอก ธรรมะเป็นธรรมชาติ...ไม่ใช่!

ธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติคือการเวียนตายเวียนเกิด.. นี่เป็นธรรมชาติ

สังฆธรรมนี้ทำให้จิตนี้พ้นจากการเกิดและการตาย จิตนี้จะไม่เกิดอีก มันจะเป็นธรรมชาติได้ อย่างไร จิตนี้อยู่นอกพ้นจากธรรมชาติ.. เหนือธรรมชาติ! แต่เพราะความโง่ของคนสอนว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ มันเลยไม่ต้องทำอะไร ก็เป็นธรรมชาติอยู่แล้วไง

ธรรมะเหนือธรรมชาติ สังฆธรรมทำลายกิเลสหมดแล้ว พ้นจากกิเลสไปได้ นั่นเป็นสังฆจะความจริงที่ทำได้ นี่คนโง่สอน คนหลับตาสอน คนตาบอดสอน มันว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นสังฆธรรมที่เหนือธรรมชาติ เหนืออริยสัง เหนือทุกอย่าง พ้น.. ให้เราสร้างได้ นี่มันถึงเป็นความจริงในหัวใจ ที่เป็นสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ในพุทธศาสนามีอยู่

เรามีของดี แต่เราเข้ากันไม่ถึงไง เราเข้ากันไม่ถึง เราก็บอกว่าธรรมะเป็นอย่างนั้นๆ มันก็เลยบอกว่าศาสนสัมพันธ์ ลัทธิไหนก็สอนเหมือนกัน สอนให้คนทำดีเหมือนกัน ดีของโจรมันชวนกันปล้นนะ ดีของนักปราชญ์เขาชวนกันทำมาหากิน ชวนกันทำสิ่งที่ดี ดีของใคร ดีเหมือนกัน คำว่าดี ดีของใคร ศาสนสัมพันธ์

ศาสนาเราสูงส่งมาก พระพุทธศาสนาเมืองคัมภีร์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฎิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ ลัทธิศาสนาอื่นไม่มีใครกล้าปฎิญาณตน ถ้าปฎิญาณตนจะมีการทดสอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฎิญาณตนเลยว่า “เราเป็นพระอรหันต์ ลีนจากกิเลส” มีศาสนาเดียว

แต่พวกเราเจ้าของศาสนา แล้วให้คนเขาหลบหลู่ดูหมิ่น โดยที่เราไม่สามารถแก้ต่างได้ แล้วเราก็น้อยเนื้อต่ำใจ พระพุทธศาสนาทำไมไม่เห็นเจริญรุ่งเรืองแบบศาสนาอื่นเขาเลย เขามีข้าวของเงินทอง แต่เขาสุขเขาทุกข์ใหม่ เราสุขทุกข์ นี่เรื่องศาสนาสอนที่นี้ มันจะเป็นประโยชน์กับที่นี้ เราตั้งสติของเรา แล้วเข้มแข็งในหัวใจของเรา แล้วอยู่กับสังคมด้วยความร่มเย็นเป็นสุข เอวัง